

Saksframlegg

Sekretariatsordning for kontrollutvalget

Arkivsak.: 19/2621

::: Sett inn innstillingen under denne linja

Forslag til vedtak/innstilling:

Alternativ 1:

Fellesnemnda vedtar at dagens sekretariatsordning for kontrollkomiteen i Trondheim videreføres og gjøres gjeldende for kontrollutvalget i den nye sammenslåtte kommunen.

Alternativ 2:

Fellesnemnda vedtar å kjøpe sekretariatstjenester for kontrollutvalget i den nye sammenslåtte kommunen hos interkommunalt selskap.

::: Sett inn innstillingen over denne linja

... Sett inn saksutredningen under denne linja

Saken gjelder

Saken gjelder valg av sekretariatsordning for kontrollutvalget i den nye sammenslåtte kommunen.

Kommuneloven § 23 nr. 7 legger til grunn at kommunestyret skal sørge for sekretærbistand til kontrollutvalget. Kommuneloven og kontrollutvalgsforskriften åpner imidlertid for ulike løsninger når det gjelder organiseringen av sekretariatet. Dette er naturlig da det kommunale selvstyret står sterkt i Norge, og at måter å organisere dette arbeidet på må tilpasses ulike behov.

Det er ikke uttrykt eksplisitt i fellesnemndas mandat at den skal vedta framtidig sekretariatsordning for kontrollutvalget. Inndelingslovens § 26 femte ledd må imidlertid forstås slik at det er fellesnemnda som også skal beslutte dette, etter innstilling fra kontrollutvalgene i de to kommunene:

"Fellesnemnda kan få fullmakt til å føre vidare deltaking i interkommunalt samarbeid om revisjon eller føre vidare ein avtale med ein annan revisor. Det same gjeld for kontrollutvalssekretariatet. Slike vedtak skal skje på bakgrunn av innstilling frå kontrollutvala".

Fellesnemnda har på bakgrunn av denne bestemmelsen vedtatt hvilken revisjonsordning den nye sammenslåtte kommunen skal ha. Nemnda kan på samme måte vedta hvilken sekretariatsordning kontrollutvalget i den nye kommunen skal ha.

Fellesnemnda kan velge blant ulike alternativer når framtidig sekretariatsordning skal besluttes:

1. deltakelse i interkommunalt selskap etter kommuneloven § 17-1
2. etablere eget sekretariat direkte underlagt kontrollutvalget
3. deltakelse i annet interkommunalt samarbeid etter kommuneloven § 17-1, for eksempel kommunalt oppgavefellesskap, vertskommunesamarbeid, aksjeselskap og samvirkeforetak

Trondheim kommune

4. kjøpe tjenester i markedet fra for eksempel advokatkontor, revisjonsselskap eller andre typer selskap

Det er ikke på noe tidspunkt i sammenslåingsprosessen foreslått å utrede alternativene tre og fire. I denne saken er det derfor alternativ én og to som blir belyst, og som danner grunnlaget for innstillingen. Det er disse modellene Klæbu kommune og Trondheim kommune har hatt fram til i dag.

Dagens ordninger

Klæbu kommune har vært tilknyttet det interkommunale selskapet Konsek Trøndelag IKS. Selskapet er Norges største sekretariat i sitt slag med 10 ansatte fordelt på 8,6 årsverk. De leverer tjenester til 36 eierkommuner. Selskapet har hovedkontor på Steinkjer og avdelingskontor i Trondheim.

Konsek Trøndelags viktigste oppgaver er;

- å være administrator, saksbehandler og utreder for eierkommunene
- å gjøre juridiske vurderinger
- å utarbeide overordnet analyse for forvaltningsrevisjon og selskapskontroll

Kommunen har selv hatt ansvaret for valg og evt. fritak til kontrollutvalget, samt utbetaling av godtgjørelse. Saker til kommunestyret i Klæbu fra kontrollutvalget, har gått via sekretariatet i kommunen.

Klæbu kommune har i forbindelse med kommunesammenslåingen sagt opp sitt medlemskap i Konsek Trøndelag IKS, med virkning fra 01.01.2020.

Trondheim kommune har eget sekretariat som er direkte underlagt kontrollutvalget. Sekretariatet har for tiden ett årsverk. I perioder har sekretariatet hatt to årsverk. Ordningen ble etablert i 2004 (sak 157/2004), da sekretariatsordningen ble lovpålagt. Sekretariatet er lokalisert sammen med kommunerevisjonen i egne lokaler i Søndre gate.

Sekretariatets viktigste oppgaver er;

- å administrere kontrollkomiteens møter
- å saksforberede de sakene som komiteen har til behandling
- å påse at komiteens vedtak blir effektivt
- å gjøre juridiske vurderinger
- å utarbeide overordnet analyse for forvaltningsrevisjon og selskapskontroll

Utover dette legger sekretariatet til rette for kommunikasjon og samhandling mellom kommunerevisjonen og kontrollutvalget.

Kostnader

Gitt at begge alternativene benytter ett årsverk, er det lite som skiller mellom dem kostnadmessig.

Konsek Trøndelag IKS er i ferd med å omarbeide sin honorarmodell. De tar derfor noen forbehold når de oppgir kostnader. Selskapet oppgir at om man tar utgangspunkt i at de skal betjene kontrollutvalget i Trondheim med ett årsverk vil prisen være kr. 1.050.000 pr. år. Hvor mye

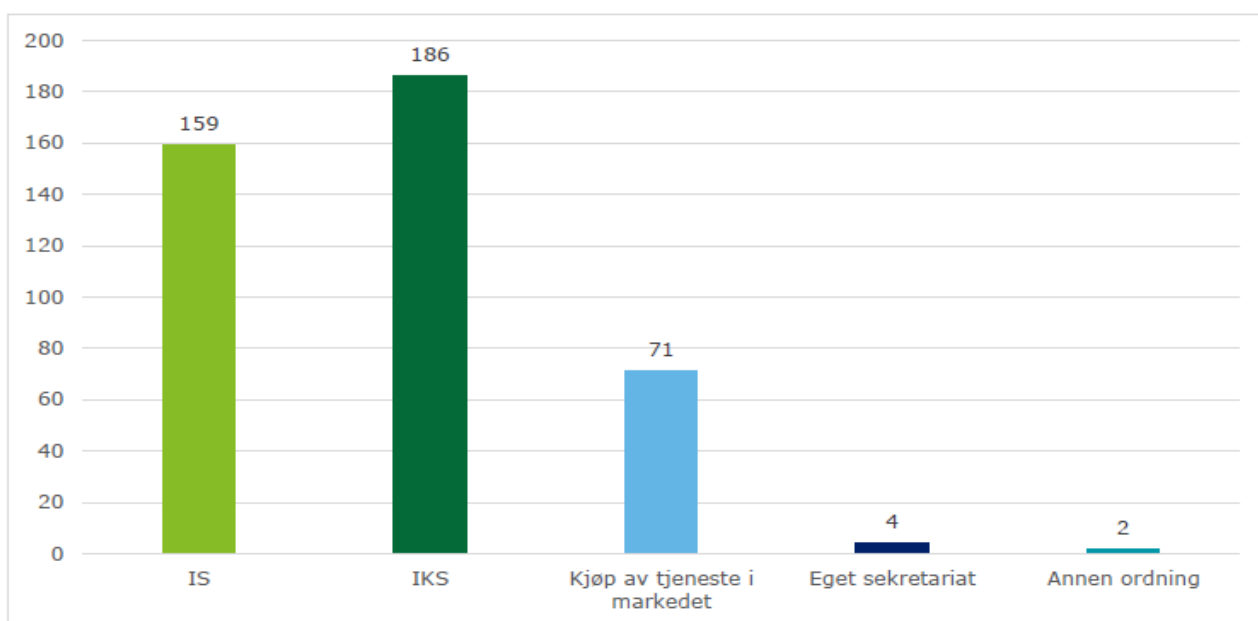
Trondheim kommune

kapasitet Konsek Trøndelag IKS vil måtte benytte for å betjene Trondheim kommune er på dette tidspunkt uavklart.

Regnskapstall fra 2018 viser at kontrollkomiteens sekretariat i Trondheim kostet kr. 913 000. Dette vil øke noe i 2019, i takt med lønns- og prisstigningen.

4. Nasjonal oversikt

Deloitte as har gjort en gjennomgang av landets kommuner som viser at de to interkommunale samarbeidsordningene dominerer¹. 345 av landets 422 kontrollutvalg mottar sekretariatstjenester fra enten interkommunalt samarbeid (159) eller interkommunalt selskap (186). 71 kontrollutvalg kjøper tjenesten i markedet (fordelt på både private og offentlige leverandører). Oslo, Bergen, Trondheim og Skien kommuner har egne sekretariat.

5. Vurderinger

I 2004 fikk kommuneloven en egen bestemmelse om at kontrollutvalgene/kontrollkomiteene skal ha egne uavhengige sekretariat. I forskriften om kontrollutvalg § 20 står det at

- sekretariatet skal påse at de saker som behandles av kontrollutvalget er forsvarlig utredet og at utvalgets vedtak blir iverksatt
- sekretariatet skal være uavhengig av kommunens eller fylkeskommunens administrasjon og av den eller de som utfører revisjon for kommunen eller fylkeskommunen
- den som utfører sekretariatsfunksjon for kontrollutvalget er direkte underordnet kontrollutvalget og skal følge de retningslinjer og pålegg som utvalget gir
- administrasjonssjefen har innenfor kontrollutvalgets myndighetsområde ikke instruksjons- eller avgjøringmyndighet overfor sekretariatet.

Lovens krav vil kunne oppfylles med begge de aktuelle alternativene. Det er likevel noen relevante forhold som er egnet til å vurdere de to alternativene forskjellig:

¹ "Alternativer for valg av sekretariatsordning for kontrollutvalg" – Deloitte AS, Desember 2018.

Trondheim kommune

- tilgang på kompetanse
- tilgang på kapasitet
- fleksibilitet
- nærhet og lokalkunnskap

Tilgang på kompetanse og kapasitet

Tilgangen på kompetanse og kapasitet vil være noe større i et interkommunalt selskap som Konsek Trøndelag IKS. Ifølge en utredning av kontrollutvalgenes sekretariatsfunksjon, gjennomført av PwC i 2017², vil interkommunale samarbeidsløsninger med flere ansatte kunne gi et bedre fagmiljø og gjøre ordningen mindre sårbar. Konsek Trøndelag IKS kan vise til et bredt sammensatt fagmiljø med god kapasitet. Som interkommunalt selskap vil de også kunne se sammenhenger og gi erfaringsoverføring mellom de ulike kommunene i sin oppdragsportefølje.

Fleksibilitet, nærhet og lokalkunnskap

I Kontrollutvalgsboken^[2] fra Kommunal og moderniseringsdepartementet (KMD) blir det vist til at sekretariatet for kontrollutvalget må være fleksibelt når det gjelder tidspunkt for møter i utvalget, og være tilgjengelig for utvalget med tanke på drøfte saker mellom møtene. Behovet for et fleksibelt sekretariat blir også trukket frem i Norges Kommunerevisjonsforbund sin veileder for kontrollutvalgssekretariat. Flexibilitet, nærhet og lokalkunnskap vil være noe større i et sekretariat som er direkte tilknyttet kommunen, og som drives i egen regi, enn i et interkommunalt selskap. Et sekretariat i egen regi skal kun betjene ett kontrollutvalg og vil alltid være tilgjengelig for kontrollutvalget ved behov. I en slik modell har den som utøver sekretariatsfunksjonene kun én leder å forholde seg til – kontrollutvalgets leder. I et interkommunalt selskap vil den som utøver sekretariatsfunksjonene måtte forholde seg til to ledere – kontrollutvalgets leder og selskapets leder.

Fleksibilitet kan også handle om i hvilken grad sekretariatet har mulighet til å tilpasse tjenestene til kommunens spesifikke behov. Deloitte skriver i sin rapport "Alternativer for valg av sekretariatsordning for kontrollutvalg" (2018) at "*dersom kommunen går inn som en av flere eiere eller deltakere i et interkommunalt selskap er det sannsynlig at man ikke kan kreve å få tilpasset tjenestene i særlig grad*". Mulighetene for fleksibilitet hos sekretariatet, både når det gjelder tilgjengelighet og særlig når det gjelder tilpasning av tjenestene til kontrollutvalgets behov, vil sannsynligvis være større når man driver sekretariatet i egen regi enn gjennom en interkommunal samarbeidsløsning. Sekretariatets oppgaver og funksjoner vil da kunne påvirkes, endres og tilpasses løpende, etter som behovene endrer seg.

I Kontrollutvalgsboken blir det pekt på at sekretariatet for kontrollutvalg, i tillegg til tilstrekkelig kapasitet til saksforberedelse, utredning og oppfølging av saker, også bør holde seg oppdatert om saker som er relevante for kontrollutvalget, slik at det kan være en faglig ressurs og diskusjonspartner for kontrollutvalget. Det bør i følge Kontrollutvalgsboken kunne fungere som en god sparringspartner for kontrollutvalget med hensyn til hvordan kommunen fungerer og når det gjelder forståelse for kommunale prosesser generelt. Et sekretariat med nærhet og lokalkunnskap, som på daglig basis følger den kommunale organisasjonen og de interne prosessene tett, vil lettere kunne fylle en slik rolle.

Det skal imidlertid understrekes at opplevelsen av fleksibilitet, nærhet og lokalkunnskap når det gjelder sekretariatsfunksjon for kontrollutvalget i Klæbu - som har kjøpt dette hos Konsek

---

² PwC (2017): Nordland fylkeskommune. Utredning av kontrollutvalgets sekretariatsfunksjon.

Trondheim kommune

Trøndelag IKS - har vært god. Vår vurdering er at dette vil være mer krevende å oppnå i en så stor kommune som Trondheim. Det er lettere å sikre fleksibilitet, nærhet og lokalkunnskap med et eget sekretariat direkte underlagt kontrollutvalget.

De forhold som er belyst over er gjentatt i tabellen under. Det understrekes at forskjellene mellom de to alternativene ikke behøver å være vesentlige. Derfor brukes begrepene "sterkere" og "svakere" i tabellen under – ikke "sterk" og "svak". Dessuten er det mulig innenfor begge modellene å iverksette kompenserende tiltak og tilpasninger som gjør at man kommer sterkere ut der man står svakere enn den andre.

	Modell 1 (IKS)	Modell 2 (egenregi)
Tilgang på kompetanse	Sterkere	Svakere
Tilgang på kapasitet	Sterkere	Svakere
Flekibilitet	Svakere	Sterkere
Nærhet og lokalkunnskap	Svakere	Sterkere

6. Konklusjon

Det vil være relativt enkelt for et kommunalt sekretariat å innhente nødvendig kompetanse og kapasitet ved behov, enten innenfor eller utenfor egen organisasjon. Etter vår vurdering vil det være vanskeligere å kreve fleksibilitet, lokale tilpasninger, nærhet og lokalkunnskap av et interkommunalt selskap.

Ut fra en totalvurdering anbefales at dagens ordning i Trondheim kommune videreføres i den nye sammenslåtte kommunen.

Saken legges fram for kontrollkomiteen i Trondheim og kontrollutvalget i Klæbu for innstilling til fellesnemnda.

Bystyresekretariatet i Trondheim, 28.02.2019

Kristin Leinum
enhetsleder

Ole Kristian Lundereng
saksbehandler

Elektronisk dokumentert godkjenning uten underskrift

... Sett inn saksutredningen over denne linja